

ปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา*

FACTORS THAT PROMOTE THE MANAGEMENT OF THE MASTER OF
EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION AT
NAKHON RATCHASIMA COLLEGE

วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม¹, ประดิษฐ์ ฉัตรจรัสกุล², งามอาจ เทียมกลาง³ และ คัมภีร์ สุดแท้⁴
Wiralpat Wongwatkasem¹, Pradit Chatcharatkoon², Ongart Thiamklang³ and Khambhee Sudtae⁴
¹⁻⁴วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻⁴Nakhon Ratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: wiralpat@nmc.ac.th

วันที่รับบทความ : 17 เมษายน 2569; วันแก้ไขบทความ 21 เมษายน 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 23 เมษายน 2569

Received 17 April 2026; Revised 21 April 2026; Accepted 23 April 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา 2) เสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .84

Citation:

* วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, ประดิษฐ์ ฉัตรจรัสกุล, งามอาจ เทียมกลาง และ คัมภีร์ สุดแท้. (2569). ปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(2), 638-649.

Wiralpat Wongwatkasem, Pradit Chatcharatkoon, Ongart Thiamklang and Khambhee Sudtae. (2026).

Factors That Promote The Management Of The Master Of Education Program In Educational Administration At Nakhon Ratchasima College. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(2), 638-649.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากรและศักยภาพของอาจารย์ 3) ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

คำสำคัญ: การบริหารการศึกษา, การบริหารหลักสูตร, ปัจจัยที่ส่งเสริม

Abstract

This research aimed to 1) study the level of factors promoting the administration of the Master of Education program in Educational Administration at Nakhon Ratchasima College and 2) propose guidelines for developing factors that promote the administration of the Master of Education program in Educational Administration at Nakhon Ratchasima College. Key informants were 20 faculty members from the Master of Education program in Educational Administration at Nakhon Ratchasima College, selected using purposive sampling. The research instruments were questionnaires and interviews, with a consistency coefficient between 0.80-1.00 and a reliability coefficient of .84 for the entire questionnaire. Data were analyzed using statistical software, including frequency, percentage, mean, standard deviation, and descriptive analysis.

The research findings revealed that:

1. The overall level of factors promoting the administration of the Master of Education program in Educational Administration at Nakhon Ratchasima College was high.

2. Guidelines for developing factors that promote the administration of the Master of Education program in Educational Administration were proposed. Nakhon Ratchasima College comprises four areas: 1) Policy and management; 2) Personnel and faculty potential; 3) Educational resources and support; and 4) Stakeholder participation.

Keywords: Educational administration, curriculum administration, contributing factors.

บทนำ

ในบริบทของสังคมโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสังคม ส่งผลให้ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการผลิตผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560; กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการวางแผน การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2559; บุญชม ศรีสะอาด, 2560) อย่างไรก็ตาม การบริหารหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน ได้แก่ นโยบายและวิสัยทัศน์ของสถาบัน ภาวะผู้นำของผู้บริหารหลักสูตร ศักยภาพของคณาจารย์ ระบบสนับสนุนทางวิชาการ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Fullan, 2007; Bush, 2011)

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า การบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาการบริหารการศึกษายังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น ความไม่สอดคล้องระหว่างโครงสร้างหลักสูตรกับบริบทการปฏิบัติงานจริง การจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง และระบบการประกันคุณภาพที่ยังต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2564; วิโรจน์ สารรัตนะ, 2563) โดยเฉพาะ

ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ต้องเผชิญกับการแข่งขันด้านคุณภาพและความเชื่อมั่นจากผู้เรียนและสังคม

วิทยาลัยนครราชสีมา ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีบทบาทในการผลิตบัณฑิตด้านการบริหารการศึกษา จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยงานทางการศึกษาและสังคมได้อย่างแท้จริง (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารหลักสูตร ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพบัณฑิต การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการศึกษาในระดับท้องถิ่นและประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสามารถสังเคราะห์สาระสำคัญได้ดังนี้

ประการแรก แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร (Curriculum Administration) ถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยการบริหารหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การพัฒนา การนำหลักสูตรไปใช้ และการ

ประเมินผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2559) ที่กล่าวว่าการบริหารหลักสูตรต้องเชื่อมโยงกับบริบททางสังคมและความต้องการของผู้เรียน ขณะที่บุญชม ศรีสะอาด (2560) เน้นว่าการดำเนินงานของหลักสูตรควรมีระบบและมีการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ประการที่สอง แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการศึกษาและการบริหารการเปลี่ยนแปลง มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารหลักสูตร โดย Fullan (2007) ได้เสนอว่า การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีประสิทธิผลต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถสร้างแรงจูงใจ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร ขณะที่ Bush (2011) อธิบายว่าผู้นำทางการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทั้งด้านบุคคลและองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของหลักสูตร

ประการที่สาม แนวคิดเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตรให้เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) ซึ่งส่งผลให้การบริหารหลักสูตรต้องมีการปรับตัวทั้งในด้านโครงสร้าง เนื้อหา และกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานดังกล่าว

นอกจากนี้ แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารหลักสูตร พบว่ามียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญหลายด้าน ได้แก่ (1) ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ (2) ด้านบุคลากรและศักยภาพของอาจารย์ (3) ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา และ (4) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งสอดคล้องกับงานของวิโรจน์ สารรัตนะ (2563) ที่ระบุว่าการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการบูรณาการปัจจัยหลายมิติร่วมกัน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารหลักสูตรและคุณภาพการศึกษาจำนวนมาก เช่น การศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2564) พบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่งานวิจัยของวิโรจน์ สารรัตนะ (2563) ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์และการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีผลต่อประสิทธิภาพของหลักสูตร

อีกทั้ง งานวิจัยในบริบทการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษายังพบว่า การบริหารหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน รวมถึงการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) สามารถช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และภาวะผู้นำของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่หลากหลาย ทั้งด้านนโยบาย ผู้นำ บุคลากร ทรัพยากร และกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการบูรณาการปัจจัยเหล่านี้อย่างเหมาะสมจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสาน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากรและศักยภาพของอาจารย์ 3) ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert และใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นกำหนดกรอบแนวคิดและนิยามตัวแปร ก่อนสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.80–1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. แจกแบบสอบถามให้กับผู้ให้ข้อมูลและรวบรวมกลับคืนด้วยตนเองหรือผ่านช่องทางออนไลน์ ได้รับคืนทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามครบถ้วนแล้ว นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ดังตารางที่ 1

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ	4.59	0.58	มากที่สุด
2	ด้านบุคลากรและศักยภาพของอาจารย์	4.48	0.62	มาก
3	ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา	4.50	0.59	มาก
4	ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.39	0.68	มาก

ภาพรวม

4.49

0.53

มาก

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.59$, S.D.= 0.58) รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.59) และด้านบุคลากรและศักยภาพของอาจารย์ ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.62) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.68)

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ดังตารางที่ 2

รายการ	แนวทาง
1. ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ	ควรกำหนดนโยบายการบริหารหลักสูตรให้ชัดเจน สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และบริบทของสถาบัน โดยเน้นการวางแผน การนำไปใช้ การกำกับติดตาม อย่างเป็นระบบ รวมทั้งส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของหลักสูตรเป็นไปอย่างมีทิศทางและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าการบริหารหลักสูตรที่มีการวางแผนและกำกับติดตามอย่างเป็นระบบจะช่วยเพิ่มประสิทธิผลของหลักสูตร
2. ด้านบุคลากรและศักยภาพของอาจารย์	ควรพัฒนาศักยภาพอาจารย์ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ในสาขาวิชา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยี และการวิจัยในชั้นเรียน รวมถึงการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาการสอนร่วมกัน เนื่องจากบุคลากรถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพหลักสูตร โดยงานวิจัยชี้ว่าการพัฒนาครูและการเสริมสร้างความเชี่ยวชาญมีผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียน

3. ด้านทรัพยากรและ สิ่งสนับสนุนทาง การศึกษา	ควรจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาให้เพียงพอและเหมาะสม เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องเรียนอัจฉริยะ ฐานข้อมูลวิชาการ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการวิจัย ทั้งนี้เพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและทันสมัย โดยงานวิจัยพบว่าปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนมีผลต่อความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญ
4. ด้านการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต ในการพัฒนาหลักสูตร การให้ข้อเสนอแนะ และการประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ทั้งนี้งานวิจัยชี้ว่าการมีส่วนร่วมของหลายภาคส่วนช่วยให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับบริบทจริงและเพิ่มคุณภาพของผู้เรียน

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากรและศักยภาพของอาจารย์ 3) ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทุกมิติ โดยเริ่มจากการกำหนดนโยบายและทิศทางที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ และทันต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ การจัดสรรทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษาที่เพียงพอและเหมาะสม ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ขณะเดียวกัน การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร จะช่วยให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้ใช้บัณฑิตมากยิ่งขึ้น ดังนั้น แนวทางการพัฒนาทั้ง 4 ด้านจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่กันอย่างบูรณาการ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตรและ

คุณภาพของบัณฑิตให้มีความเป็นมืออาชีพและตอบสนองต่อบริบททางการศึกษาในปัจจุบันได้อย่างแท้จริง

อภิปรายผล

1. ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจน สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และความต้องการของผู้เรียนและสังคม ประกอบกับผู้บริหารหลักสูตรมีภาวะผู้นำและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งคณาจารย์มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา รวมถึงมีการจัดสรรทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษาอย่างเพียงพอ ส่งผลให้การบริหารหลักสูตรมีประสิทธิภาพและอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2563) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ นโยบาย และการบริหารจัดการที่มีความชัดเจน ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษาในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย อ้าดอนกลอย (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนจากผู้บริหาร และศักยภาพของอาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรในระดับสูง

2. แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากรและศักยภาพของอาจารย์ 3) ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการบริหารหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการปัจจัยหลายมิติร่วมกัน โดยนโยบายที่ชัดเจนช่วยกำหนดทิศทางการดำเนินงาน บุคลากรที่มีศักยภาพเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนหลักสูตร ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนช่วยเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียช่วยสะท้อนความต้องการและเพิ่มความสอดคล้องกับบริบทจริง จึงทำให้แนวทางการพัฒนาครอบคลุมทั้ง 4 ด้านดังกล่าว เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญชม

ศรีสะอาด (2560) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องครอบคลุมทั้งด้านบุคลากร ทรัพยากร และการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพหลักสูตรอย่างยั่งยืน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ 2) ด้านบุคลากรและศักยภาพของอาจารย์ 3) ด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำหรับข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1) ควรกำหนดนโยบายและพัฒนการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการทั้งด้านนโยบาย บุคลากร ทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อยกระดับคุณภาพหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานและความต้องการของสังคม 2) ควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพคณาจารย์และจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังสถาบันอุดมศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบและสร้างองค์ความรู้ที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น 2) ควรศึกษาวิจัยเชิงลึกหรือพัฒนาโมเดลการบริหารหลักสูตร เพื่อค้นหาแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). นโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์. (2559). การบริหารการศึกษา: แนวคิดและทิศทาง. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2563). การบริหารการศึกษา: หลักการและทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2564). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Bush, T. (2011). Theories of educational leadership and management. (4th ed.). Sage.
- Fullan, M. (2007). The new meaning of educational change. (4th ed.). Teachers College Press.